

Yrityskaupan hyväksyminen: Schenker Oy / Vähälä Logistics Oy

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("KKV" tai "virasto") on 9.8.2021 ilmoitettu järjestely, jossa Schenker Oy ("Schenker" tai "ilmoittaja") hankkii määräysvallan Vähälä Logistics Oy:ssä ("Vähälä Logistics").

1 Yrityskaupan osapuolet

Schenker on Deutsche Bahn -konserniin¹ kuuluvan Schenker AG:n kokonaan omistama suomalainen tytäryhtiö (ilmoittaja ja sen yritysryhmä yhdessä "DB Schenker"). Schenker tarjoaa Suomessa kansainvälisiä ja kansallisia rahdin maankuljetuspalveluita sekä kansainvälisiä rahdin huolinta-, lento- ja merikuljetuspalveluita. Schenker toimii pääasiassa Etelä-, Itä- ja Länsi-Suomen alueilla ja sillä on Suomessa terminaalit 18 paikkakunnalla.² Schenker hyödyntää palvelutuotannossaan laajasti alihankkijoita muun muassa DB Schenker -kuljetusverkostonsa kautta. Kuljetuspalveluiden lisäksi Schenker tarjoaa Suomessa sopimuslogistiikan palveluita, joihin sisältyvät varastointipalvelut.

Vähälä Logistics³ on kuljetus- ja logistiikkapalveluita tarjoava suomalainen yhtiö, joka toimii pääasiassa Keski- ja Pohjois-Suomen alueella.⁴ Vähälä Logistics toimii DB Schenkerin itsenäisenä kuljetuskumppanina tuottaen osan paketti-, lava- ja kappaletavara- sekä osa- ja täyskuormakuljetuksistaan alihankintana DB Schenkerin kuljetusverkoston kautta. Vähälä Logisticsilla on myös laaja oma alihankkijaverkosto. Kuljetuspalveluiden lisäksi Vähälä Logistics tuottaa sopimuslogistiikan ja varastoinnin palveluita.

2 Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista

Ilmoittajan mukaan yrityskaupan osapuolilla on päällekkäistä liiketoimintaa Suomessa etenkin rahdin maantiekuljetuspalveluiden markkinoilla sekä vähäisessä määrin sopimuslogistiikan markkinoilla. Osapuolilla on ilmoittajan mukaan lisäksi vertikaalinen suhde rahdin maantiekuljetusten markkinoilla, sillä Vähälä Logistics tuottaa osan kuljetuspalveluistaan DB Schenker -kuljetusverkoston kautta alihankkijana. Ilmoittajan mukaan osapuolilla on vertikaalinen suhde niin ikään kansainvälisten maantiekuljetuspalveluiden markkinoilla ja

¹ Deutsche Bahn -konserni on maailmanlaajuinen logistiikkapalvelujen tarjoaja, joka tuottaa erilaisia rahdin- ja tavarankuljetuspalveluja, sopimuslogistiikan ratkaisuja ja toimitusketjujen hallintaa, henkilöliikennepalveluja sekä rautateiden infrastruktuuripalveluja.

² Schenkerin terminaalit sijaitsevat Hämeenlinnassa, Joensuussa, Kajaanissa, Kouvolassa, Kruunupyssä, Kuopiossa, Lahdessa, Lappeenrannassa, Maarianhaminassa, Mikkelissä, Porissa, Savonlinnassa, Seinäjoella, Tampereella, Turussa, Vaasassa, Vantaalla ja Varkaudessa.

³ Vähälä Logisticsin tytäryhtiöitä ovat Lauri Vähälä Oy, Kiitoterminaali Oy ja Oritkarin Huoltokorjaamo Oy.

⁴ Vähälä Logisticsin logistiikkakeskukset sijaitsevat Jyväskylässä ja Oulussa ja terminaalit Ylivieskassa, Rovaniemellä ja Kemissä.

mahdollisesti myös kansainvälisten huolintapalveluiden markkinoilla⁵, koska Vähälä Logisticsin osana DB Schenker -kuljetusverkostoa tuottama kuljetuspalvelu voi muodostaa yhden osan Suomen rajojen ulkopuolelle suuntautuvaista kuljetusketjusta. Ilmoittajan arvion mukaan kummallakaan yrityskaupan osapuolella ei kuitenkaan ole millään vertikaalisten suhteiden kannalta relevantilla markkinoilla sellaista markkinavoimaa, joka johtaisi kykyyn tai kannustimeen poissulkea kilpailijoita mainituilla ylä- tai alamarkkinoilla.

Myöskään viraston selvityksissä ei ilmennyt viitteitä yrityskaupan haitallista vertikaalisista vaikutuksista. KKV on siten tarkastellut ensisijaisesti yrityskaupan horisontaalisia kilpailuvaikutuksia ilmoittajan esittämän markkinamäärittelyn mukaisesti. Markkinamäärittely on kuitenkin voitu jättää asiassa avoimeksi, koska yrityskaupan ei ole jäljempänä ilmenevin perustein katsottu olennaisesti estävän tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla.

Rahdin maantiekuljetukset

Rahdin maantiekuljetuksiin kuuluvat ilmoittajan mukaan tieväyliä pitkin kuljettavat paketit ja rahtitavara. Rahdin maantiekuljetukset voidaan ilmoittajan mukaan jakaa edelleen 1) pakettikuljetusten, 2) lava- ja kappaletavarakuljetusten, 3) osa- ja täyskuormakuljetusten, 4) lämpötilasäädelyjen kuljetusten sekä 5) vaarallisten aineiden kuljetusten segmentteihin.⁶ Tätä tarkempi markkinoiden segmentointi esimerkiksi kuljetettavien tavaroiden tai asiakkaiden perusteella ei ilmoittajan käsityksen mukaan ole tarpeen yrityskaupan kilpailuvaikutusten arvioimiseksi. Lisäksi rahdin maantiekuljetusten markkinaa alasegmentteineen on ilmoittajan mukaan riittävää tarkastella valtakunnallisesti.

Ilmoittajan arvion mukaan *rahdin maantiekuljetusten kokonaismarkkinan* arvo Suomessa vuonna 2020 oli noin 1,6 miljardia euroa, josta Schenkerin markkinaosuus oli [10–20] % ja Vähälä Logisticsin markkinaosuus [0–5] %. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [10–20] %. Ilmoittajan mukaan osapuolten tärkeimpiä kilpailijoita rahdin maantiekuljetuksissa ovat Posti Oy (markkinaosuus [20–30] %), Suomen Kaukokiito Oy ([20–30] %), PostNord Oy ([10–20] %), Oy Matkahuolto Ab ([10–20] %) sekä VR-Yhtymä Oy (VR Transport Oy) ([10–20] %).

Pakettikuljetukset kattavat ilmoittajan mukaan korkeintaan 35 kg painavien pakkausten kuljetuksen. Ilmoittajan arvion mukaan pakettikuljetusten markkinan arvo Suomessa vuonna 2020 oli [350–400] miljoonaa euroa, josta Schenkerin markkinaosuus oli [10–20] % ja Vähälä Logisticsin markkinaosuus [0–5] %. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [10–20] %. Ilmoittajan mukaan osapuolten tärkeimpiä kilpailijoita pakettikuljetuksissa ovat Posti Oy

⁵ Kansainvälisten huolintapalveluiden markkinoilla ilmoittaja tarjoaa muun muassa EU-sisäkaupan tilastointia, tuonti- ja vientiselvityksiä sekä alv-erittelyä tuontien alv-arvosta. Lisäksi ilmoittaja tarjoaa asiakkailleen meri- ja ilmakuljetusten järjestämistä, joihin sisältyy huolintapalvelut, tavarankuljettaminen meri- tai lentoteitse sekä mahdolliset maakuljetusosuudet.

⁶ Ilmoittaja on tunnistanut osapuolten välillä vähämerkityksisen päällekkäisyyden myös erikoiskuljetusten segmentissä. Koska ilmoittaja tarjoaa erikoiskuljetuksia yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta osana kansainvälisiä rahdinkuljetuspalveluitaan ja Vähälä Logistics ainoastaan Suomessa, ei osapuolilla ilmoittajan mukaan kuitenkaan käytännössä ole päällekkäistä toimintaa erikoiskuljetuksissa.

(markkinaosuus [40–50] %), PostNord Oy ([20–30] %) ja Oy Matkahuolto Ab ([20–30] %).

Lava- ja kappaletavarakuljetukset käsittävät ilmoittajan mukaan 35–2 500 kg painavat lähetykset. Lava- ja kappaletavarakuljetusten markkinan arvo Suomessa vuonna 2020 oli ilmoittajan mukaan [450–500] miljoonaa euroa⁷, josta Schenkerin markkinaosuus oli [20–30] % ja Vähälä Logisticsin [5–10] %. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [20–30] %.⁸ Ilmoittajan mukaan osapuolten tärkeimpiä kilpailijoita lava- ja kappaletavarakuljetuksissa ovat Suomen Kaukokiito Oy (markkinaosuus [30–40] %) ja Posti Oy ([20–30] %).

Osa- ja täyskuormakuljetukset koostuvat ilmoittajan mukaan täyskuormien ja tavaraliikenteen osittaisten kuormien kuljetuksista yksittäisille vastaanottajille maanteitse. Osa- ja täyskuormakuljetusten markkinan arvo Suomessa vuonna 2020 oli ilmoittajan arvion mukaan [400–450] miljoonaa euroa⁹, josta Schenkerin markkinaosuus oli [10–20] % ja Vähälä Logisticsin [5–10] %. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [10–20] %.¹⁰ Ilmoittajan mukaan osapuolten tärkeimpiä kilpailijoita osa- ja täyskuormakuljetuksissa ovat Suomen Kaukokiito Oy (markkinaosuus [20–30] %), Posti Oy ([20–30] %) ja VR-Yhtymä Oy (VR Transpoint Oy) ([20–30] %).

Lämpötilasäädellyt kuljetukset käsittävät ilmoittajan mukaan muun muassa elintarvike-, juoma- ja lääkekuljetukset, jotka edellyttävät, että tuotteet kuljetetaan niiden säilymisen kannalta oikeassa lämpötilassa. Lämpötilasäädelyjen kuljetusten tuottaminen vaatii tähän tarkoitukseen sopivaa kuljetuskalustoa sekä terminaali- ja varastotiloja, sillä kuljetukset edellyttävät lämpötilanhallintaa ja -seurausta koko kuljetusketjun ajan. Ilmoittajan arvion mukaan lämpötilasäädelyjen kuljetusten markkinan arvo Suomessa vuonna 2020 oli [250–300] miljoonaa euroa, josta Schenkerin markkinaosuus oli noin [10–20] % ja Vähälä Logisticsin [0–5] %. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli noin [10–20] %.¹¹ Ilmoittajan mukaan osapuolten tärkeimpiä kilpailijoita lämpötilasäädelyissä kuljetuksissa ovat Suomen Kaukokiito Oy (markkinaosuus

---

⁷ Ilmoittaja on sisällyttänyt arvioon 50 % vaarallisten aineiden kuljetusten markkinan vuotuisesta arvosta, vaikka se katsoo, että vaarallisten aineiden kuljetuksia on mahdollista tarkastella myös erikseen omana kuljetuspalvelunaan, joka koostuu lava- ja kappaletavarakuljetuksista sekä osa- ja täyskuormakuljetuksista.

⁸ Edellä todetusti ilmoittaja on sisällyttänyt mainittuihin lukuihin vaarallisten aineiden kuljetuksia, ja mikäli segmenttiä tarkasteltaisiin ilman näitä kuljetuksia, olisi osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus ilmoittajan mukaan ollut noin [30–40] %.

⁹ Ilmoittaja on sisällyttänyt arvioon 50 % vaarallisten aineiden kuljetusten markkinan vuotuisesta arvosta, vaikka se katsoo, että vaarallisten aineiden kuljetuksia on mahdollista tarkastella myös erikseen omana kuljetuspalvelunaan, joka koostuu lava- ja kappaletavarakuljetuksista sekä osa- ja täyskuormakuljetuksista.

¹⁰ Edellä todetusti ilmoittaja on sisällyttänyt mainittuihin lukuihin vaarallisten aineiden kuljetuksia, ja mikäli segmenttiä tarkasteltaisiin ilman näitä kuljetuksia, olisi osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus ilmoittajan mukaan noin [20–30] %.

¹¹ Ilmoittaja on antanut KKV:lle tietoja lämpötilasäädelyistä kuljetuksista omana markkinasegmenttinään, vaikka näitä kuljetuksia voitaisiin ilmoittajan näkemyksen mukaan tarkastella myös osana rahdin maantiekuljetusten kokonaismarkkinaa. Valtaosa osapuolten lämpötilasäädelyistä kuljetuksista on osa- ja täyskuormakuljetuksia.

[10–20] %), Oulun Autokuljetus Oy ([10–20] %), LTP Logistics Oy ([10–20] %), Tuoretie Oy ([10–20] %) ja Esa Kuokka Oy ([5–10] %).

Vaarallisten aineiden kuljetukset maanteitse edellyttävät ilmoittajan mukaan vaarallisten aineiden kuljetuksessa noudatettavan lainsäädännön ja määräysten tuntemusta sekä oikeanlaista kalustoa. Vaarallisia aineita voidaan ilmoittajan mukaan kuljettaa pääsääntöisesti samalla kalustolla ja samanaikaisesti muun rahdin kanssa ja vaarallisiksi aineiksi luokiteltuja aineita kuljetetaan tyypillisesti osana lava- ja kappaletavarakuljetuksia sekä osa- ja täyskuorimakuljetuksia. Kuitenkin esimerkiksi räjähteiden ja radioaktiivisten aineiden kuljettaminen saattaa edellyttää erilliskuljetusta tai erikoiskalustoa lainsäädännöstä ja viranomaisten määräyksistä johtuen. Vaarallisten aineiden kuljetusten markkinan arvo Suomessa vuonna 2020 oli ilmoittajan arvion mukaan [140–190] miljoonaa euroa, josta Schenkerin markkinaosuus oli noin [5–10] % ja Vähälä Logisticsin [0–5] %. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli noin [5–10] %. Ilmoittajan mukaan osapuolten tärkeimpiä kilpailijoita vaarallisten aineiden kuljetuksissa ovat Posti Oy (markkinaosuus [20–30] %), Suomen Kaukokiito Oy ([20–30] %) ja PostNord Oy ([10–20] %).

Sopimuslogistiikka

Sopimuslogistiikassa on ilmoittajan mukaan kyse kokonaislogistiikan tarjoamisesta asiakkaiden tarpeiden mukaisesti, ja palvelut voivat koostua esimerkiksi lähetysten vastaanotosta, varastoinnista, tilausten keräilystä ja lähetyksestä, palautusten käsittelystä ja niin kutsutuista lisäarvopalveluista. Ilmoittajan mukaan sopimuslogistiikan palvelut eivät ole sidottuja tiettyyn palvelukokonaisuuteen, vaan palveluita räätälöidään tarvittaessa asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Ilmoittajan mukaan sopimuslogistiikan markkinoita voidaan tarkastella Suomen tasolla. Myöskään tältä osin relevantteja markkinoita ei ole ilmoittajan mukaan tarpeen kuitenkaan määrittellä täsmällisesti osapuolten toimintojen vähäinen päällekkäisyys huomioiden.

Ilmoittajan arvion mukaan *sopimuslogistiikan kokonaismarkkinan* arvo Suomessa vuonna 2020 oli [380–430] miljoonaa euroa, josta Schenkerin markkinaosuus oli noin [5–10] % ja Vähälä Logisticsin [0–5] %. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli noin [5–10] %. Ilmoittajan mukaan osapuolten tärkeimpiä kilpailijoita sopimuslogistiikassa ovat Posti Oy (Transval Group Oy) (markkinaosuus [20–30] %), DHL Supply Chain (Finland) Oy ([10–20] %), DSV Solutions Oy ([5–10] %), Logistikas Oy ([5–10] %) ja PostNord Oy ([0–5] %).

3 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

Ilmoittajan mukaan yrityskauppa ei vaikuta kielteisesti tehokkaaseen kilpailuun rahdin kansallisten maantiekuljetusten tai sopimuslogistiikan markkinoilla, joilla osapuolten välillä on päällekkäisyyttä. Vaikka rahdin maantiekuljetusten markkinoita tarkasteltaisiin kapeammilla segmenteillä, jäivät osapuolten yhteenlasketut markkinaosuudet ilmoittajan mukaan kaikilla segmenteillä mallillisiksi. Lisäksi markkinoilla on ilmoittajan mukaan muita valtakunnallisesti toimivia palveluntarjoajia, jotka tuottavat jatkossakin merkittävää kilpailupainetta yrityskaupan myötä syntyvälle keskittymälle. Edelleen ilmoittaja arvioi, että Vähälä Logisticsin jo nykyisin DB Schenker -kuljetusverkoston kautta

tuottamien palveluiden osuus sen kaikista kuljetuksista rajoittaa yrityskaupan vaikutusta kilpailuun.

Viraston markkinakuulemisessa saatu palaute yrityskaupan kilpailuvaikutuksista on ollut pääosin neutraalia. Lausunnonantajista kaksi on kuitenkin katsonut, että kilpailu vähenisi yrityskaupan myötä Pohjois-Suomessa erityisesti vaarallisten aineiden kuljetuksissa. Virasto on yrityskaupan kilpailuvaikutuksia arvioidessaan pyytänyt osapuolten kilpailijoilta niiden segmenttikohtaisia myyntilukuja ja todennut ilmoittajan esittämien arvioiden markkinoiden valtakunnallisesta arvosta sekä osapuolten ja kilpailijoiden markkinaosuuksista olevan oikeasuuntaisia. Myös vaarallisten aineiden kuljetuksissa säilyy viraston selvitysten mukaan riittävästi kilpailua. Etenkin Suomen Kaukokiito Oy ja Posti Oy ovat vahvoja toimijoita kyseisessä segmentissä, minkä ohella yrityskaupasta seuraavaa markkinaosuuden lisäystä voidaan pitää maltillisena. Virasto on arvioinnissaan ottanut huomioon myös erot osapuolten toimintojen maantieteellisissä painopistealueissa. Edellä mainitun mukaisesti Schenker toimii pääasiassa Etelä-, Itä- ja Länsi-Suomen alueilla ja Vähälä Logistics Keski- ja Pohjois-Suomen alueella, jossa se myös tuottaa osan Schenkerin rahdin maantiekuljetuksista alihankinta DB Schenkerin kuljetusverkoston kautta.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston arvion mukaan yrityskauppa ei kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti estä tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla. Yrityskaupasta seuraava markkinaosuuden lisäys on maltillinen kaikilla tarkasteluilla segmenteillä ja markkinoille jää yrityskaupan jälkeenkin riittävästi merkittäviä kilpailijoita. Viraston selvityksissä ei ilmennyt myöskään viitteitä yrityskaupan haitallisista vertikaalisista vaikutuksista.

4 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto hyväksyy järjestelyn, jossa Schenker Oy hankkii määräysvallan Vähälä Logistics Oy:ssä.

5 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25 ja 26 §.

6 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 49 a §:n mukaan siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

7 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa asiantuntija Aino Jankari, puhelin 029 505 3032, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi

Ylijohtaja

Timo Mattila

Asiantuntija

Aino Jankari